

Előfizetési árak:
 helyben, vagy postán küldve:
 évi 10 frt — kr.
 Félévre 5 — „
 Negyedévre 2 — 50 „
 Öggy óra 1 — „
 Egyos szám 4 kr.

A lap szellemi részét illető minden köz-
 emény a szerkesztőségbe (Főter 1828 sz.)
 bérmentve küldendő.

Előfizethető helyben:
 Főter 1828 sz. Lajos könyvkereskedésben
 és a kiadóhivatalban. (Főter 1828 sz.
 alatt.)

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

MEGJELEN NAPONKINT PÉNTEK ÉS VASARNAP KIVETÉVEL.

Hírletéi díj:

Négy hasábos pénti sorért 5 kr. Nagyobb
 terjedelmű a többi sorért hirtelők, a ki-
 cserélt juttatás ára véletlenül fel. Helyeg-
 díj minden külön bejelölésért 50 kr.

Hírletét vagy redikót magában foglaló
 újságszám ára 50 kr.

Hírletét közlőnek minden pénti sorra
 50 krajczár.

Hírletek fölvetnek a szerkesztőség-
 ben és kiadóhivatalban. Főter 1828 sz.
 alatt.)

Kéziratok nem adnak visszat.

Társadalmi válság.

(Cs. K.) Alapjában látszik megren-
 dülni a társadalom. Alkotó elemei itt is,
 ott is, mint ellenfelek állanak egymással
 szemben s mindenütt az önérték, a gyű-
 lölség, az erőszak tör magának utat. A
 század, mely derengő hajnalával a test-
 vérség, szabadság és egyenlőség tereit
 világosítja be s ideálók megvalósításáért
 folyó küzdelmet látott, most az alkonyán,
 mintegy meghökkeni látszik saját művétől
 mikor látja, hogy minden téren csak
 a haszon utáni kapzsiság vezeti az em-
 bereket működésökben.

Tagadhatatlan a mai társadalom kó-
 ros állapota s a fegyver, melyet a sza-
 badság a társadalom boldogítására az
 emberiségnek nyújt, igen gyakran fegy-
 verré válik a társadalmi rend ellen. És
 mi tagadás benne, hogy a társadalom
 mai idegessége mintegy előjelét képezi a
 szabadság fokozatos feladásának a fenye-
 getett társadalmi rend érdekében és ta-
 lán nem messze az idő, midőn a sza-
 badság lelkes, tántoríthatlan hiveinek
 újra egyesülniök kell, hogy megvédelme-
 zék a szabadságot a jogfeladó társada-
 lommal szemben.

Az anarkia és téveteg szocializmus
 legborzasztóbb győzelme lenne, ha egy
 évszázad minden dicső művi romba
 dőlne a fanatikus bűn rémlete alatt.

És mily hiu, mily dőre számítás a
 szocialis bajok orvosságát az önkény-
 kedésben keresni! Hiszen, — ha a szabad-
 ság romjain megalakult központi hata-
 lomnak sikerülend is ideig-óráig a moz-
 galom kitörését megakadályozni, úgy meg-
 lehetünk győződve, hogy a visszatörles
 nem fog késni, hogy a megfélekezett zen-
 vedély izmosodva fog visszatérni, hogy
 ezuttal romba döntson mindent, amit ut-
 jában talál.

Nincs és nem is lehet részvétünk
 az anarkia undok, örült részesei iránt s
 a kérlelhetetlen szigor, a megtorlást fe-
 lette kívánatosnak kell találnunk úgy a
 rend, mint a jog és szabadság nevében
 is; de vigyáznunk kell, hogy a társadal-

mi rend védelme ne történjék a társa-
 dalmi szabadság rovására. Az állam, mi-
 dőn a represszív szabályok teljes szigo-
 rát érezteti azokkal, kik a rendnek és
 jólétnek született ellenesei, kötelességet
 teljesít; de azért dőreség volna az anar-
 kia megfélekezését csupán csak törvény-
 hozási intézkedésektől várni és megfe-
 ledkezni arról a tényről, hogy a baj gyö-
 kere sokkal mélyebben, a társadalmi
 szervezet legrejtettebb helyein székél,
 mely ellen első sorban és főként magá-
 nak a társadalomnak kell reagálni.

A mai kóros állapot, mely pillanat-
 nyi uralyja érzelmeinket és idegein-
 ket urálja, jórészt kifolyása azon hézag-
 nak és ellentétnek, mely a szabadelvű-
 ség és intézkedés és a társadalmi felfo-
 gás közt fekszik

De vajjon a társadalom előkelő tag-
 jai bírnak-e tudtával annak, hogy a va-
 gyon, a jólét, a fényes állás csak úgy
 látszanak jogosultaknak, ha egyszersmind
 az áldozatkésznek, a kötelességérzet-
 nek válnak forrásává?

A mindennapi élet szomorú tapaszt-
 alatai tagadó választ nyújtanak.

A modern világnézet, mely az ego-
 izmus alapkövein nyugszik, kizár minden
 ideális felfogást. Az anyagi jólét szerfö-
 lött való hajhászata kiöli a fogékony-
 ságot az áldozatkész és kötelességérzet
 erényei iránt. Mindenki a maga utján,
 saját érdekei után halad, nem törődve
 azzal, hogy sok esetben a mások nyo-
 morán építi föl saját boldogságát.

A pénz kizárólagos uralma a szegé-
 nyek és gazdagok közt egy áthágha-
 tatlan űrt vont és amazokat iriggyé,
 emezeket kapzsiakká tette.

Igy látjuk a társadalom alkotó szer-
 veinek lassu bomlását, a társadalmi élet
 szükségképeni hanyatlását és végre a kór
 kitörését, sokkal hevesebben és iszonyub-
 ban, mintsem gondoltuk volna.

Ismerjük fel tehát, hogy a társada-
 lom azért beteg, mert szervei rég nem
 teljesítik már a szükséges munkát és
 midőn az egoizmus terhe és álka alatt
 megrendülni látjuk a szabad társadalmat,

midőn egy borzasztó kór mélye alatt
 pusztulni látjuk mindazt, amiért apáink
 küzdöttek és áldoztak, ébredjünk tehát
 valahára öntudatára emberi kötelessé-
 geinknek!

A társadalmi válság csupán csak a
 társadalmi erkölcsök reformja után old-
 ható meg, nem pedig az erőszak, az el-
 nyomtatás fegyverei által.

A kötelesség teljesítése a legnagyobb,
 de egyszersmind mindenki által gyako-
 rolható erény. Ez erény fogyatéka ma
 megrendíti az emberi társadalom alapjait,
 de ha visszatérünk a jó és nemes ki-
 apadhatatlan forrásához, a szabad em-
 beri társadalom diadalmaskodni fog meg-
 rontói fölött.

BELFÖLD.

A király jóváhagyása. Mint fel-
 hivatalosan jelentik, a király megerősítette az
 ag. ev. egyház zsinata által készített törvénye-
 ket, a melyek az egyházkerület arányosítására,
 az egyetemes evangélikus gym- és nyugdíj-
 intézetre vonatkoznak. Együtt megbizta a ki-
 rály a vallás- és közoktatásügyi miniszert,
 hogy azt a kérvényt, a mely az árvai, nyitrai,
 trencsényi és töröczi ág. ev. egyházmegyék ne-
 vében a törvények megerősítésének megtaga-
 dását célozzák, a saját hatáskörében el-
 utasítólág intézze el.

Királyi vendég. Sándor szerb király
 vasárnap Budapestre érkezett, hol nagy ünne-
 pésekkel fogadták. Politikai körök Sándor ki-
 rály utazásának céljáról a következőket tart-
 ják: Minden czéfolat daczára áll az, hogy az
 osztrák-magyar monarchia és Szerbia közt léte-
 zik egy titkos megállapodás a 80-as évek
 óta. E titkos szerződés az 1894. évvel lejár és
 ennek megújítása képezi a szerb király utjának
 egyik czelját. E szerződés megújításának czél-
 jából tette meg Milan király két hónappal
 ezelőtt párisi útját is, hogy ott feltűnés nélkül
 tanácskozhassék az akkor ott tartózkodott Kal-
 noky gróffal. Minden valószínűség szerint a listal
 király útja is ezzel a kérdéssel áll össze-
 függésben, míg berlini utazásának a háztűze-
 zés a czélja.

KÜLFÖLD.

A király Bécsben. A király e héten
 egy napra Bécsbe érkezik, hogy ott a minisz-
 tertanácsban előköljön. A minisztertanács ez-
 uttal a képviselőház egybehívására és más fon-
 tos ügyekben fog határozni.

egymáshoz — akár csak egy funduson éltek
 volna.

Hej milyen szárnyakat adott ez a barát-
 ság a pletykának.

Azt is kezdte már a rossz világ rebesgetni,
 hogy — uram bocs! — hogy az öreg Görön-
 cser, kinek már sem több, sem kevesebb, mint
 hat kereszt nyomja vállait, oltár előtt akarná
 magához kötni az övegy kaszárnét.

Ezen a kőzsa híren ragódott el a multkor
 is — Marialátogatáskor, litánia után a temp-
 lom udvarán — néhány sipakoló vénasszony,
 a rezes orru Göb-di Csucsor Bálint, volt fo-
 ltozó-varga, most czéges borász, Laboda
 Péter, Karádiék öreg bere, Sóska Jóska pos-
 takézbesítő, köztük Magda néne a falu élő
 barangja, kinek csak egy foga volt, de azzal
 is meg magába az ördögbe is beleakadt; ki-
 nek a nyelve olyan volt, hogy — a mint a
 csucsoni molnár később mesélgette — a Mag-
 da halála után bunkóval kellett agyonütni,
 hogy tovább ne kelepeljen.

— Hát összekerülték, össze?

— Ugy éljek lelkem, össze azok.

— No én nem gondolám. Hogy tenné-
 nek már ilyest, hisz az egyiknek felnőtt fia,
 a másiknak meg eladó leánya van, hát ugyan,
 hogy adnak a fejüket ilyen dologra?

— Ugyan hagyja el komám uram, —
 sipított közbe Magda néne, — az öregeknek
 sincs mindig helyén az eszök.

— Magáról tudja! — röhögött bele a
 Sóska Jóska.

— Magamról hát, te csorba zsvány!
 Néződ meg csak az apádat a meg szegény-
 szemre a Süsdmeg (ért-étek kedves atyámfiai:
 Züsberg) Szálinak kurnakéroz.

Igy beszélt felőlök a pletyka még nem
 is olyan régen, most meg egyebet sem hallani,

A belga választások. Brüsszel, okt.
 15. Tegnap voltak az első választások az ál-
 talános szavazatjog alapján. A választásokon a
 mérsékelt liberalizmus nagy veszteséget szen-
 vedett. A szabadelvűek helyeinek egy részét a
 szocialisták hódították el. A katolikus párt
 megtartotta a többséget és kormánypart ma-
 rad. Ha a miniszterelnök Nivellesben a sza-
 badelvű jelölt ellenében győzött, akkor a kabi-
 net valamennyi tagja meg van választva a
 képviselőházban. A miniszterelnök győzelme a
 szocialisták szavazataitól függ.

A sorsjegyvásárlóknak.

Általános betegségük az embereknek,
 hogy könnyű szerrel akarnának meggazdagodni.
 Vajmi kevés azon emberek száma, akik kezök
 vagy eszök munkája, szorgalmuk és takaré-
 kosságuk után szeretnének megélni. Ma a
 legtöbb ember hirtelen akar boldogulni, sok
 pénzről, nagy vagyonról álmodozik. Hogy gaz-
 dagulási vágyának, ebbeli reményének alapja
 legyen, rakja a lutrit, vásárol sorsjegyeket,
 játszik a börzén, stb. stb.

A szerencse nagyon szeszélyes. Sok em-
 ber százakat, ezreket áldoz, de a szerencse
 nem akarja őket áldó kegyeleme fogadni. Ezer
 és ezer szerencsevadász közül csak egy, két-
 tőnek, sokszor annyinak sem sikerül nyere-
 ményhez, legalább pár ezer forintot, vagy ennél
 nagyobb összegű nyereseményhez jutni, az em-
 berek mégsem jőzanodnak ki a szerencsevada-
 szat mámorából.

Az olyan ember, a ki a lutrit rakja, foly-
 ton izgatott, nincs nyugalma, nappal tervez,
 számít; a zaklatott elme éjjel is számokkal
 bibelődik; a megálmódott numerusok, olykor
 az utolsó garasokkal együtt, másnap a lutris
 boltba vándorolnak. Az ilyenek a huzást rem-
 megve várják, a legkisebb nyereség tovább
 szórakoztatja az illetőt, a szerencse nem tanítja
 meg őket több óvatosságra, mert verőkbén van
 a könnyű uton való meggazdagodni akarás.

Vannak, akik sorsjegyeket vásárolnak
 részletfizetésre, tetszik a sok fényes ígéret, me-
 lyeket a fővárosi bankárok által raként kibö-
 csátott, bőbeszédű ügynökök tesznek. A hi-
 szakeny, a meggazdagodni vágyó nép megőrül
 a nyomdászati becsületére való díszes papiro-
 soknak, melyekre a nyeresemények egész sor-
 zata van feljegyezve. A becsapott nép megvá-
 sárolja a nyeresemény-sorozatokat, a fizetéses
 terhes, de nem elég terhes arra nézve, hogy
 a míg lépve nem mentek a mások példájá-
 ból okuljanak. Midőn a havonta befizetett, a
 családtól elvont vagy tiltott uton megszerzett
 és a fővárosi bankárnak elküldözgetett összeg
 már tekintélyes, akkor jön a hír, hogy most

mint a fenekedésükről. Ámbátor a világ előtt
 — különösen a Magda bosszuságára — tar-
 tozkodtak egymással kikötöni, csak néha-néha,
 egy pár elejtett szóval adtak munkát a phe-
 nést nem ismerő nyelveknek; minapában pél-
 dával a postások mindenes, a Gajdos Jancsi,
 erősen bizonyított a kenderáztató asszony-
 nép előtt, hogy ő mindakét fülével tisztán hal-
 lott, midőn Sallainé azt mondta valakiről:
 „... vastag, rövid nyak, pocsek tagadi
 ember, a ki előbb-utóbb nem fogja kikerülni
 a gutabést.”

Az a valaki ki lehetne más, mintha
 nem a Göröncser uram.

Majd meg a Czibere Maris — kit a
 nagymosáshoz szoktak felfogadni kisegítőnek
 — hozta hírül a Göröncser portálur, hogy ő
 a paradés szoba ajtaja előtt — csak úgy ve-
 ltelentül — szintén jól ballotta, a mint a svén
 luteránus nagy dérdurral odafelelt a fiának:
 „Pokolféle álljon a rudja annak a ven cso-
 rozjának! Az én lelkekre nem fert rá be-
 csületes keresztelést egyéb.”

Hát e meg ki másnak szólna, mintha
 nem a Sallainé nemzetes asszonynak?

Azzal meg már tisztában volt az egész
 világ, még a libapásztor, a Szekundák öt
 éves Péterkéjét is beleértve, hogy Göröncser
 uram — ki nehéz természetű és módfelett
 hivatartó ember volt mindig, egy idő óta
 még jobban elmorogult, a fiának pedig szigo-
 ruan megtöltötte az átmenett (hej pedig látni
 volt azt, hogy beesenkedett szemével a gye-
 rek) azt meg a Kutágas Mari — ki szintén
 nem ad ingyen enni a szájának — süttötte ki,
 hogy midőn a fiatal Göröncser haza került,
 Sallainé ugyancsak keményen ráparancsolt
 Erzsikére — ki fött-rák szemmel jár kei,
 — nehogy a tőszomszéd felé merjen nézni, mert
 különben: „Igy törlek, úgy törlek össze.”

A „DEBRECZEN” TÁRSZÁJA.

A szomszédasszony tyukja.

— Falusi történet. —

— Hogy a mennydörgős, kénkőves, száraz
 istennyila üssön az atkozott tyukjába és az
 egész pereputyijába! Hát már énnekem sohasé
 lesz békessegem?

Ilyen eketlen, pogány szavakra fakadt
 egy szép nyári délután nemzetes Göröncser
 Tamás uram — ki külömben jámbor és isten-
 féltő ember volt — midőn a pörkölő napsu-
 garaktól átfúlt s tikkasztó leg által elbágyadva,
 szundikálásra hajította le ősz fejét az öreg
 zsölygében, s a miből egyszerre nagy károm-
 kodva pattant fel, mintha legalább is mozsarat
 süttötte volna el alatta, aztan odarohant az
 udvarra szolgáló ablakhoz s annak zsalugáter-
 jét kitaszítva, a mint csak birt, torkszakad-
 taból ordította:

— Pista! hogy a hetvenhetezer ördög
 szánkazza meg a hátadat! Ha te nekem men-
 ten el nom fogod azt a beste tyukot és ki
 nem csavarod a nyakát, hát én csavarom előre
 iziben mind a két sarkadat!

A dörgedelmes hangon kiejtett, rémséges
 fenyegetésre egy boglyas haju, bufti arczu,
 máleszáju, kajszos lábú paraszti siheder — ki
 az udvaron lopta a napot — felkerekedett
 (pedig ugyancsak megjedjt az istenadta) s a
 felszerbői egy jókora nyirfahusángot felkapva,
 a szomszéd telket elválasztó palánk felé czam-
 mogott, melynek eresztékes deszkáján egy
 jófajta, tarkabarka, magyar-tyuk kotkodacsoit
 kyanutalán jökedvvel.

— No te tyuk, most én tédet isztenbizon
 adon vejlek... czirtumdedejum neked!

Hanem bizony a Pista gyerek hiába czir-
 kandederumozott, mert a tyuk megelegetvén

a kotkodacsoit, vagy megneszelve az őt fe-
 nyégető halálos veszélyt, rögvá a tulsó ud-
 varra repült, nemzetes Göröncser uram rop-
 pant haragjára, ki még mindig az ablakban
 állott, s látva a szolgálgyerek ügytelenségét,
 csak úgy gyűrte magában a mérget. Egy áldó
 óráig dohogott ott magában, midőn pedig meg-
 int elkapta az indulat, tehetetlen dühében
 kedvelt czimeres tajtpipáját is a földhöz te-
 remtette.

— Isten csapása rajtam ez a szomszéd-
 ság! Törtém volna ki a lábamat, midőn eszembe
 jutott azt a vén bosszorkányt ide telepíteni.
 Hogy nőjön be a portája istenátkozta tús-
 kevel!

Szóltak pediglen ezek a cifra pogány-
 áldások az átellenében egy dobásnyira lakó
 szomszédnőjének, övegy Sallai Mihályné
 asszonynak, a kivel Göröncser uram nem
 régeiben is lefellebbvaló jó barátságban élt.

Az a telek, a hol Sallai Mihályné asszo-
 nyom mintegy másfélvelel ezelőtt egy csinos,
 tornáczos házat építtetett, a Göröncser uram
 ősi fundusához tartozott. Tőle vette ezt meg
 örkáron a nemzetes asszony, mikor Sallai
 Mihály a t... si grófi uradalom kasznarja
 ehalt s szomorú övegyességben hagyta őt. A
 bánatos övegy egy távoli atyjafia meghívásá-
 ra, felöltözött szép leányával ide B... a falvá-
 ra költözöködött és miután Göröncser uram
 hitvestára szintén elköltözöködött ez árnyék-
 viághból s ő maga hajlott koránál fogva nem
 nézhetett olyannyira gazdasága után, hát a
 háza telkhez tartozó rengeteg nagy kert felét
 eladta neki.

Mikor a tornáczos ház a kurátor (Gör-
 öncser uram az volt) házával szemben fel-
 épült, a két szomszéd házat csak egy garád
 választotta el egymástól, úgy, hogy a szom-
 szédok atszóhattak s egyenest átmehtek

AGS EZEY
 nagykereskedők
 Budapest VII., Kerpesi-ut 6
 (ezelött Bieber Antal)
 alapított 1877. évben
 V., Dorottya-utca 13
 (Dorottya-utca sarkán.)
 szállítási üslet!
 karaván teak.
 maika rum.
 Rum
 titása
 ob vidéki
 n.
 coqnac,
 RJEJYZÉKEK
 kívánatra ingyen.
 ajánlatok levélleg pontosan.
 er Antal serfözde
 központi föelárusítól
 eli-, palack- és hordó-
 sereknek.
 delési czim:
 zey, Budapest.
 (421.)
 AT,
 es kiállítás!
 anyos arak!
 osztással
 ak.

természetesen ameri- duellumról, melynél a nem maradt a hely- N. gyárosnál készült amok, ha lépve visznek t. nagyobb kárt nem van: az értelmes ol-

naptár.

szombaton d. u. a Gönczy kezdete este 7 óraker. tárgyalás a Schwarz Láb- balesi-tiszai ármentesítő kórháza nagy termében. D szakrajz-tanfolyamának D. e. 8 ó. előzetes estélye.

ságok.

család halottja. A jelentést kaptunk Buda- zsa elhunytáról. A gyász- gyik nagyra becsült női ach Olivérné, Fagyas te. Mi azonban a gyász- boldogultat Debreczen- ki, nem köztük, hanem ket — eltűnt irataink ellenben, melynek több sere, mint nekünk a gyász- napi számában a követ- legnap temették el az Er- a d e r s p a c h Rózát, 1848/49-iki honvéd-ezre- ságharc után kevés es- mártírjait, mint a Ma- d szentvérséit írta le Hugo le című híres művében ennek olvasására a lon- Haynaut megseprőzték. Maderspach Róza annak nek a gyermeke, akinek hárca történetében: »F e n d e s v e d ő j e c z i m e n t h e r e n z a szabadság- császári örnagy volt a Fe- délmely oly dühbe hozta r Maderspach a pancsovai ynaul elrendelte, hogy ki- a s z s z á k f e l e s o n t a Maderspach Ferencz özt. E megtebeboldogultnak, a szottottnak a leánya volt a erspach Róza — Oda te- őbe, nagynéje, Maderspach az osztrák tisztek a szász- cson megvesszőztették. A raival kapcsolatban megje- nni Maderspach Olivérné beszélt lapunk tárcza-ro- kaptuk, pusztán M. Fagyás öltük, mert nem szeretjük

azt, ha lapunkban idegen hangzású nevek sze- repenek. Magyar író és magyar művész visel- jenek magyar nevet, ez olyan elv, melyről el nem térhetünk. Erre aztan azt letele lapunk fentebb említett női munka-társai, hogy az ő ferje — Maderspach Ferencnek a fia, enév pedig nem idegen hangzású Magyarországon. Mi a felvilá- gosítás után nem is késtünk a teljes nevet la- punkban kiírni s azt hisszük, hogy olvasóink, velünk együtt, őszintén osztognak most a »vé- tanu család« gyászában!

* A vasuti tisztviselőtelep égése. Ma hajnalban, úgy fél öt óra tájban, hatalmas lángugarak világították meg a központi pályau- dvar környékét. M szőlő az lehetett volna hinni, hogy maga az állomás épület ég. Azon- ban nem ez, hanem a pályaház közelében fekvő vasuti tisztviselők háza gyuladt ki. Nagy kétemeletes épület ez, melynek földszintjén rak- tárok vannak. E rakárakban gyuladt ki — ed- dig ismeretlen okból — a petróleum és olaj. A tűz elhamvasztással fenyegette az épületet, sőt a bentlakók eleje is veszélyben forgott. A tűz köré gyűlt közönség közt nagy zűrzavar uralkodott, a tüzoltók későn értesültek a tüz- ről s nem volt, a ki intézkedni tudott volna. A lángok már az első emeletet nyaldosták, midőn több fiatal hirlapíró, a »Debreczen« és a »Debreczeni Ellenőr« derék ifjú munkatársai, oda érkeztek. Ezek — az átvirasztott éj da- czára — nem vesztették el a fejüket, hanem azonnal cselekvéshez láttak. — Lits Antal munkatársunk a vasuti állomás telefonján akarta értesíteni a tüzoltóságot, de nem kapott össze- kötötést. Simonyi József munkatársunk- nak azonban sikerült a Kossuth-szálloda tele- fonján értesíteni a tüzoltóságot. Szűts Jenő, a »D. Hirlap« munkatársa pedig kocsi- rra ült a tüzoltó laktanyára hajtattat. De ezzel nem érték be, hanem az égő épületben benekedt lakók meg- mentéséhez fogtak, kiket a füst már megfojt- tással fenyegetett. Szathmáry Zoltán és Krudty Gyula hirlapírók valahonnan létrát keritettek s e létra segítségével menekültek meg, a második emeletről Suhajda Géza vasuti tisztviselő és neje. Azután a hirlapírók, kö- vetve Czeglédy Gyula, Zirilla József és Riesz- dorfer Imre urak által, a hátsó lépcsőn halál- megvető bátorsággal rohantak föl az épület padlására s Szathmáry Zoltán fejszét kerítvén, társai segítségével áttörte a padlást. Sűrű füstgomoly lepte az épület minden rész- tét, úgy hogy az első lépcsőkön a közleke- dés teljesen megakadt. A menekülés — a pad- lásról keresztül — csak a második lépcsőn volt lehetséges. Itt vezették le, a síró gyer- mekeket karjaikra véve, a derék fiú a lakó- kat; névszerint: Zakkerman Adolfot feleségé- vel és gyermekeivel, Hónis Józsefet feleségé- vel és leányával, Zsidovics Ilona pénztárnoknő, kit már csaknem megfojtott a füst. Mindany- nyian halás szavakkal mondták köszönetet a végpercekben nyújtott segítyt. Ekkor érke- zett meg a tüzoltóság s csakhamar lokalizálta a tüzet. A második emeletet és a tetőzet megmentették. Ha Simonyi József csak öt percet kesik a telefonon való értesítés-

sel: az egész épület menhetetlenül a lángok martalékává lesz. A vasuti állomáson minden csengőt felváltott, de a toronyörök későn vették észre a tüzet, a szom-zédos ispotályi templom tornyában is csak akkor kezdtek kongatni, midőn már a tüzet elfojtották. Hiba volt, hogy a vasuti igazgatóság — teljesen indokolatlanul — lerontatta azt a telefon-ve- zetéket, a mely a vasuti állomást a tüzoltó laktanyával közvetlenül összekötötte. Ennek ma hajnalban csaknem magadták az árát, mert a városi telefon éjjeli szolgálatra nincs berendezve s szerencse, hogy Simonyi telefon- jelzést a központi állomáson észrevették. Ha észre nem veszik, a tűz az ispotályi városrészt is könnyen elhamvasztotta volna, mert a szél arra hordta a szikrát.

* Színház. Tegnap szép számú közön- ség előtt ismételték a »Paraszt-bűség«-et, Than Gyula népszínművét, melyet lapunk tegnapi szá- mában hosszabban méltatunk. A szereplők jó kedvvel játszottak s gyors tempóban folyt le az előadás. Az ifjú szerzőt, ki az elert si- kerral teljesen megelégedve, tegnap is minden fölönvált után többször kihívták. Előadás után az »Angol-királynő«-szálloda egyik termé- mében gyűltek össze a színészek és hirlapírók, kiket Than Gyula gazdag vacsorával vendé- gelt meg. A bohème-társaság, mely rendkívül büszke volt arra, hogy laikus elem nem ve- gyült köze, s arra még büszkébb volt, hogy színtársulatunknak több kiváló női tagja szeren- cséltette megjelenésével, a Magyarfiuk zenéje mellett pompás hangulatban mulatott. Az első pohárköszöntőt Kósa Barna mondotta. A fiatal szerzőt és a siker részeseit, a »Pa- rasztbűség« szereplőit emelt poharat. Pohár- köszöntőket mondtak még: Tiszai Dezső, Rudnyánszky Gyula, Péter Gábor, Tapolczai Dezső, Szombathy János, Szathmáry Zoltán, Bereczky Lajos, Bakos Béla, Veres Sándor, Rózsa- hegyi Kálmán sth. A társaság éjfel után ozt- lott szét, a társaság fiatalabb tagjai azonban hajnalig együtt maradtak, a mit most jól ese- lődtek, mert a hajnalban kiűtött tüvész nagyobb merveket öltött volna, ha ők ebrén nincsenek. Erről azonban lapunk más helyen emléksünk meg.

* A debreczeni flegma. A ma hajnali tü- vész alkalmával Sz. Z. kinek bátor magaviseléséről más helyen emléksünk meg, fejszét kért az égő ház házmesterétől, hogy a padlás elválasztó falát, mely a mentést gátolta, betörhesse. A flegmatikus házmés- ter oda is adta a kért fejszét, de — midőn a fej- telet javában égett a ház — még se mulasztotta el a figyelmeztést: »A z t a n t e s s e k a f e j s z é t v i s s z a a d n i!« — Mintha egyéb baj nem is lett volna!

* Iványi Ödön emléke. A nagyvá- radi írók december hó első szombatján a Sas fogadó diszertében felolvasó estét rendeznek, közöltük: Adorján Sándor, Bródy Sándor, dr. Kovács Denes, dr. Lázár Béla, Lovassy Andor, Markus József, Szathmári Mór, Csetényi Julis- ka, a nagyvárad színház tagja pedig Endrődi Sándornak Iványi Ödön emlékeztetőre írt al- kalmi versét fogja szavalni. A felolvasó est- tiszajövédelmét a korán elhalt fiatal író ter- vezett síremlékére fordítják. A város közön- sége nagyon érdeklik az érdekes est iránt.

* Mint értesülünk, a magas minisz- terium jóváhagyásával a munkácsi várfelegyháza, a helybeli Neidlinger G. cég varrógé- pet szállított, mely körülmény csak a gépek ki- tűnőségét bizonyítja.

* A debreczeni Kossuth-szobor javára Tóth Béla pénztárnoknál újabb adakoztak:

Hatvan utcai gyűjtő bizottsága 35 sz. gy. iven: Bartha Mihályné 10 kr, Borbély Sándor 50 kr, Borsos József 50 kr, Péterman István 50 kr, Özv; Molnár Jánosné 10 kr, Kun István 10 kr, Elek Ferencz 15 kr, Jónás Mihály 25 kr, Németi János 10 kr, Nagy Ger- gely 50 kr, Matkó József 10 kr, Szabó Mi- hályné 20 kr, Szöllösi Gábor 20 kr, Nagy Já- nosné 10 kr, Tröz Lajos 10 kr, Szőke János 1 frt, 5-szesen: 4 frt 70 kr. — Szeghő István helyben a 669 sz. gy. iven: Szeghő Ida 1 frt, Szeghő Ella 1 frt, összesen 10 forint.

* Köszönetnyilvánítás. Szeretett nagy néném, Müller Juliánna f. hó 15-én vég- hez ment temetése alkalmából az ott megie- lent résztvevő közönség, különösen a Szabó Lajos családnak ez uton mondunk szívélyes köszönetet. — Debreczen. 1894 október 16. M ü l l e r G y ö r g y az összes rokonok ne- vében is.

* 60.000 frt, a főnyeremény a lemgéri kiállítás i sorjegyeknél, mely 10% levonás után készpénzben fizették ki. Figyelmeztetjük ol- vasóinkat, hogy a huzás már október 16-án lesz.

* A petróleumlámpák explodá- sának okai. — A petróleumlámpákkal való gondatlan bánás következtén ugyszólván mindennapi a szerencsétlenségek. Ezek tulajdon- képen okainak kiderítésén Berlinben most egy szakértő bizottság faradozott. Kint, hogy az az általános vélemény, mintha a szerencsétlen- ségek legnagyobb része a fölülről való kifújás által támadna, téves. Sőt ily módon csak nagy- on ritkán történnek robbanások, sőt tesz ki az összes szerencsétlenségnek 1 percentjét. A legtöbb robbanás oka főforrás, gyors mozga- tás vagy ferden tartás és a lámpák gyors al- kálvulása. A szerencsétlenségeknek megakadá- lyozásául a következő szabályokat ajánlják:

1. A petróleumlámpának széles és lehe- tőleg súlyos lábba kell birnia, hogy fel ne bo- rulhasson.

2. Az olajtartó legyen fémből, legalább ez ajánlatosabb, mint az üveg és porcellán.

3. A cziindernek jól kell illenie és ugy megerősítve lennie, hogy a lég ne hatolhasson oldalra a lánghoz.

4. Langkarikának szilárdnak kell lennie.

5. A kancó legyen puha és ne nagyon tömör, szélessége pedig olyan, hogy könnyen le lehessen húzni.

6. Az olajtartó a lámpa használata előtt egészen megtöltendő; a töltésnél azonban égő lámpának nem szabad közelben lenni.

7. A lámpát mindig tisztán kell tartani.

8. Kioltáskor a kancózat a »brenner« ma- gasságig csavarjuk fel s fujjuk el a cziinder fölől.

9. Az égő lámpát nem szabad a léghu- zannak kitenni. Ne járjunk tehát vele.

Testvérgyilkosság tréfából. Ori- ási szennációt kelt Pozsonban egy tréfából játékközben elkövetett testvérgyilkosság. Kautz Imre, tizenégy éves akadémiai tanuló, báty- jára, a 16 éves Oszkára, a szobaur fegyverét, a mely vágott ómmal volt megtöltve, tréfa- ból rafogta, cselzolt, miközben a fegyver ve- letlenül elcsúszott, a töltés a szerencsétlen Osz- kár torkát széttroncolta. A kétségbeesett Imre az ablakon akart kiugrani. Özevgy anyjuk e véres tett híreire eszméletlenül esett össze.

A Petőfi-társaság vasárnap d. e. tar- totta meg október há i ülést az Akadémia kistermében. Veres Arnold foglalta el az el- nölki széket, néhány szóval bejelentve, hogy a meddig a társaság új alelnököt választ, (decz. hó végén) ő fogja ideiglenesen betölteni az el- hunyt Komócsy József helyét. Palágyi Meny- hőt volt az első felolvasó, a ki a magyar dráma jövőjéről értekezett. Fejegette a Nemzeti Szin- ház speciális jelentőségét és kiemelte a nem-zeti dráma elhanyagolását. Évek óta csak el- véve adnak elő egy-egy magyar történelmi drá- má, akkor is csak kötelees tiszteltől, kopott díszletekkel. Ellenben a francia társadalmi szin- művek és boházok egész özöne árasztja el a színpadot. Ezután általános pillantást vet irod-almi viszonyainkra és úgy veszi észre, hogy ma két irány áll egymás-al szemben. Az egyik a nyugati művelődés asztalának szellemi hu- ladékait szedi föl és a nemzeti szellemet fity- málja. A másik tulságos magyarokdásával tüntet és a hamisítatlan magyar szellemet »ugy lefo- galja magának, mint a hamisítatlan magyar ortogra- fiát. Masodiknak Endrődi Sándor lépett a felol- vasó asztalhoz, aki Spleen, Dal, Nimfea regia, Mély esőnd, Hervadó virág, Vigyázz és Jelszó című apró költeményeit mutatta be. Igaz poétai han- gulatól áthatott, sok mely gondolatot tartal- maz és szép formába öntött költemények. A közönség méltán gyönyörködött bennük. Jakab Ödön Beesület című, finom lélektani analízis- megírt rajzat olvasta föl. — A b r a n y i Emil E k o v á c s Gyulának Erdélyben című hazafias költeményét mutatta be nagy hatással Végül Rákosi Viktor olvasta föl Gyarmathy Zsigáné Kardos Julia című rajzat, melyben egy szugorinak tartott, katonás modoru, de jószívű asszonyosság kedves humorral van jellemezve. — A zárt ülésen a Komócsy József síremléke ügyében alakult bizottság tett jelentést.

* Időjárás. A keleti tenger fölött ész- lelt depresszióhoz meg egy másik csatlakozott, mely a genuai öböl és az északi Adria táján képződött; e két depresszió összeolvadva, hatását egész Közép-Európára terjeszti ki. A magas légnyomás észak-nyugaton tar- tozódik.

Az időjárás európaszerte tulnyomóan fel- hős és hűvös. Finnországban gyege fagyok jelentek. Sűrű esőzés volt a Fekete-tenger vidékén és Németországban.

Hazánkban hűvös és egyelőre még esős idő várható, élelnebb szelekkel.

A czár betegsége. Abból a körülményből, hogy a beteg orosz czár állapotáról az utóbbi időben gyér tudósí- tások érkeztek Livadiából, különböző követ- keztetéseket vontak le, ezek azonban olyan al- talánosok és olyan megbízhatlan forrásokból származtak, hogy a reprodukálásra sem érde- mesek. Innen van az is, hogy a legkülsőbb betegségekről beszéltek, a melyekben a czár állítólag szenved, a melyek közül mindegyik külön is elegendő volna, hogy egy ember éle- tét tönkre tegye. Beszéltek vesekővekről, epi- lepsziáról, rákról, szelhdüsről, albuminuriáról, sőt hűdese elmebajról is. Mindezek közül a legvalószínűbb az, hogy a czár Bright-fele ve- sebjában szenved.

A Bright-kór, a melynek elnevezése Bright angol orvosról származik, a ki ezt a bet- gséget először tanulmányozta e század első felében, nem más, mint krónikus vesebaj. Ennek sok alakja van, a melyek közül csak hármat említnék a vesezövet belső sejtjeinek gyuladása, a mi a ve- se működését hátráltatja, és fehérnye kiválasztást hoz létre. Ez rendszerint vízbetegséggel véződik. A másodikk alak sorvadásos vese, a mi szintén fehérnyekiválasztással jár, erősebb szívükö- déssel és a szívbaljal van összekötve. Ez a ket alkal összes is olvadhat, a mi mindenesetre su- lyosítja a betegséget. A harmadik alak a ve- segyuladás, a mely évekig is eltarthat, és a

beteg aránylag jól is érezheti magát. A vesze- delem az urémikus tünetekben rejlik, a melyek ezzel együtt jelenkeznek, vagyis a vérmérge- zésből, a miből fejfájások, ájulási ingerek szá- maznak. Ez a betegség néha az influenza után mint annak utókövetkezmény lép föl és nem lehetetlen, hogy a czár ilyen vesebajban szenved. Erre vonatkozólag azonban Lyden és Sacharjin nem tudtak megegyezni.

A mi a régenség életbeletetését illeti, a »N. W. Tagbl.« Krakóból azt a hírt kap- ta, hogy a régenség kinevezése befejezett tény. De, hogy a trónörökös nagyherceg min- den családi tradíció ellenére nem mint egye- dur veszi át a régensséget és Wladimir nagy- herceget melléje rendelik, a ki Pobiedonosz- zew egyk fanatikus híve, azt a szent szin-odus beavatkozásának tulajdonítják.

Mikor ugyanis II. Sándor czár tragikus halála után III. Sándor czár a trónra lépett, azonnal intézkedett, hogy mi lesz a teendő »kivétel esetekben.« A trónörökös még ak- kor nem volt nagykoru és a manifestum Wladimir nagyherceget, a czár öcsését régenssé szemelte ki, ha a czár a trónörökös nagykorúsága előtt halna meg.

A trónörökös-nagyherceg jelenleg 26 éves, tehát nagykoru. Míndamellett nem nevez- ték ki egyedül régensnek, mert ellensége Pobiedonoszewnnek, ellen-ége a reakciónak és ellensége a nemzetiség és vallás-felekezetek fanatikus elnyomatásának.

DEBRECZENI SZÍNHÁZ.
Szerdán 1894. — Október hó 17-én:
A JÓ BARÁTOK.
Színmű 4 felvonásban. Írta Sardou Victor.
Fordította Szerdahelyi Kálmán (Rend. Péchy)
Sz e m é l y e k :
Tholosan, orvos Tapolczai D.
Marécal, magánzó Püspöki
Caussade, gazdag földbirtokos Bács.
Vigneux, városi tanácsos Krémer.
Abdallah, algiri zuav Sándor.
Maurice Pethes.
Cecilia, Caussade felesége. Arday Ida.
Emilia, Caussade leánya első Bogdy Ilona.
nejétől Bacsné.
Vigneuxné Bajnóczy V.
Rafael, Marecal fia
Jenny, szobaleány Caussade-éknál Kiss Irén.
Lőrincz, kertész Caussadenál Takács.
Kocsis Róza.
Történelm Avray-ban, Caussade falusi birtokán.
Idő: jelenkor.

Okt. 18-án:
C z i g á n y b á r ó.
— Operette. —

Okt. 19-én:
Charley néneje.
— Buzhózat. —

Okt. 20-án:
Kis alamuszi.
— Operette. —

Okt. 21-én:
T o l o n c z
— Tóth Ede népszínműve. —

Közgazdaság.
A sorléskersekedelemi csarnok jelentése.
október 13.
a) Hízott sertés árak: I. Magyar első rendű: 1 Öreg nehéz (páronkiut—400 kilgrom felüli sulyban) 40.—40.— 2. Öreg közép (páronkiut 300—400 kilg sulyban) 40.—40.— 3. Fiatal nehéz (páronkiut 320 kilgrom felüli sulyban) 41.—42.— 4. Fiatal közép (páronkiut 251—320 kilg, sulyban 42)—43.— 5. Fiatal könnyű (páronkiut 250 kilgmi terjedő sulyban) 46.—47.— 6. Magyar szedett: . . . Nehéz (páronkiut 280 kilgrom felüli sulyban) 40.—41.— 7. Közép (páronkiut 220—280 kilg, sulyban) 42.—42)— 8. Könnyű (páronkiut 220 kilgri terjedő sulyban) 46.—47.— III. szebriai: 9. Nehéz (páronkiut 260 kilgrom felüli sulyban) 41.50—42.50 10. Közép (páronkiut 220—260 kilg. sulyban) 41.—42.— 11. Könnyű (páronkiut 220 kilgmi terjedő sulyban) 41.—42.— Sertés létezésén okt. 12-dik napján volt készlet 172,950 darab.

Budapesti gabonátörsde. Hivatalos jegyzések október 14. — Buza Öszre 6.21 pénz, 6.22 áru. tavaszra 6.70 pénz, 6.72 áru (engeri 1894.máj.—jun.—ra 5.76 pénz, 5.78 áru. Zab tavaszra 6.01 pénz, 6.03 áru. káposzta- repce aug.—zept. 9.75—9.85 áru.

Szerkesztői üzenet.
Dóci Imre főgymnáziumi igazgató ur- nak, helyben. Embereje meg magát a tisztelt igazgató ur és jóvőre másokat részesítsen a lezkeztetésben. Mi már rége kinőtünk az is- kola padjából s nem fogadjuk el senki fiától a lezkezté tét. Az iránt se méltóztassék nekünk tanácsot adni, hogy mit ne közöljünk lapunkban. Noha nem szorulunk az igazgató urral s z-mben, védelemre, annyit megis megjegyzünk, hogy az illető nyilatkozatot csupán azért adtuk ki, mert abban a tanítvá- nyi hála megnyilatkozását láttuk egy sokszor meghurcolt tanár iránt. Ez megbecsülendő erény. Igazgató ur — csodálatos logiká- val — mégis azt írja nekünk, — hogy a nyilatkozó növendékeket e nyilatkozat közlése által mi fegyelmi eljárásnak tartjuk ki. Ilyet még a nagy apánk se pipált. De hát meg- történelmi, mert a vas-káptól minden kitélik!

VASUTI MENETREND.

Table with train routes and times. Columns include destination (e.g., Budapest-Nagy-Várad felé), time of departure, and price. Includes sub-sections for 'Debreczenből indul' and 'Debreczenbe érkezik'.

Table with train routes and times. Columns include destination (e.g., Debreczenbe X-Várad-P-Ladány felől), time of departure, and price. Includes sub-sections for 'Debreczenből indul' and 'Debreczenbe érkezik'.

Budapestről-Debreczenbe indul: Személy-vonat reggel 8 óra 25 pkor. Gyors-vonat délután 2 óra 10 pkor. Személy-vonat este 7 órakor. Gyorsvonat este 9 óra 15 perccor, mely Püspökladányban utóleri a Budapestről este 7 órakor induló személyvonatot.

Főszervező: Szinay Gyula. Felelős-szerkesztő és lapkiadó: Kósa Barna. Főmunkatárs: Dr. Bakonyi Samu. (Szerkesztőség és kiadóhivatali főtér 1828.)

Dr. VARGA EMIL

egyetemes orvosndor képesített egészségtan tanár GYERMEK-ORVOS. Rendel: délelőtt 8-9-ig. délután 2-4-ig. Lakik: Nagy-csapó-utca 364.

Advertisement for 'Szt. Jakab gyomorcsöppek' (St. James' stomach drops). Includes a small illustration of a man and text describing the medicine's benefits for various ailments like indigestion and stomach pain.

Advertisement for 'KARDOS LÁSZLÓ' (Kardos László) at 'KOSSUTH-UTCZAI vászon-árú üzletében' (Kossuth Street fabric store). Selling 'fehér és színes függönyök' (white and colored curtains) and 'legjobb szőrbársony és amerikai vászon butorbehuzatra' (best velvet and American fabric for furniture).

Large advertisement for 'ORIGINAL-SELTERS' (Original Selters). Features a large, stylized logo and text promoting 'Vegyelemzeve Dr. Ernst Ludwig hecsi tanár' (Beverage by Dr. Ernst Ludwig Heci, teacher) and 'egészségi és asztali víz' (health and table water). Includes contact information for 'Főraktár Debreczenben: Geréby Fülöpnél'.

Advertisement for 'Csilár petroleom házhoz szállítása!' (Csilár petroleum home delivery!). Promotes 'Csilár petroleom házhoz szállítása!' and 'Csilár petróleom házhoz szállítása!'. Includes details about delivery and pricing: 'Továbbá az amerikai petroleom literje 20 krajczár.' (Further, the American petroleum liter is 20 krajczár).

Advertisement for 'Lembergi kiállítás' (Lemberg exhibition). Promotes 'Ma este 8 óra-Lembergi kiállítás!' (Tonight at 8 o'clock - Lemberg exhibition!) and 'Főnyer. 60.000 frt.' (Main prize 60,000 francs). Includes ticket prices: 'Sorsjegyek á. 1 frt.' (Tickets at 1 franc).

Előzetes árak: helyben, vagy postán küldve. Egész évre... 10 frt. Félévre... 5. Negyedévre... 2.5. Egy óra... 1. Egy óra... 4 kr.

Az iparos-tal (Cs. K.) A vallás miniszter a mult tar vezetes rendelet a valamint a kereskedo nak szervezeterol ugyan eddigre is ma nak szabalyzata es gadható, hogy ez a nyos tekintetben ha mutalni, de viszont ez iskolának gyakor fejlesztését a régi sz hatta elő, ha ugyan lyozta.

A most megjele iparostanoncz-iskola pitja meg, oly előn módosításokat tartat számára alkalmas e kedésekkel immár a mészetes fejlődésük a mai ez irányu isk kolai színvonalra e szervezet alapján k ből rövid idő múlva Lássuk csak, zott meg a régivel vezet. Egészen új in irányu ipariskolák községekb, ahol rokon iparágaknak lönösen nagyszámu nak. Ezen tanonczo nek és szakirányu szesülni.

A tanítási idő igen előnyösen inté Eddig az iparhatósá nyesen intézkedett a tanítás a nappali, ban tartassék-e. Ez ben az iskola test bizottságának véleme E két testület az ellen a II. foku ipa het, mely a kir. tar tása mellett határoz

A „DEBRECZE

A Mars Observatoriu Az első éjjeli órá nű, nyugodt fényű csil égen, mely méltóságos foljebb a horizont fölé, tos mondák, melyek fe kíváncsiságot ébresztet is, ki csak úgy véletlel boltozatra, midőn a M előtte. A Mars jelenleg n s nagysága, fénye, szín ismerhető. Mig a többi mint megannyi elektro nyel pislog le reánk h hatalmas fényerősségű, ben pompázik. Hajdan, miként a tárgya volt. A régiek tene. Megjelenése vért detett, s az emberiség feledkezik róla a világ kora elmúlt s csak oly kintjük őt, mint a több nyugodt lélekkel szeml do üstökösöket, melyek század előtt, a remület ismeretes, a mint Cam a vérmes bolond, kit V királynak neveztek, lat feltűnni, erkeje padlat kokat szőrt a tünemen nyegette. Az üstökös pedig tatta újat. A Mars t tünik fel az éjszakai időre, míg a közbeeső